

TIEDOSSA TULEVAISUUS
PROFESSORILIITTO | VUOSIKERTOMUS 2020

PROFESSORILIITTO
PROFESSORFÖRBUNDET
FINNISH UNION OF UNIVERSITY PROFESSORS

www.professoriliitto.fi

Toiminnan painopisteet 2020

1. Professoriliitto on keskeinen yliopisto- ja tiedepoliittinen asian tuntija ja vaikuttaja, joka korostaa tieteen, taiteen ja ylimmän opetuksen vapautta ja ajaa niiden resurssien vahvistamista

Puolustimme tutkimuksen vapautta. Helsingin hovioikeus katsoi, että Helsingin yliopisto oli irtisanonut professorin työsopimuksen työsopimuslaissa mainittujen säännösten vastaisesti. Hovioikeus muun muassa totesi, että yliopistolla ei työnantajana ole mahdollisuutta määrätä tutkimusaiheita loukkaamatta työntekijän tutkimusvapautta. Helsingin yliopisto on hakenut valituslupaa korkeimmalta oikeudelta, joten tuomio ei ole vielä lainvoimainen. Työtuomioistuin puolestaan vahvisti kahden Taideyliopiston professorin työsuhteet toistaiseksi voimassa oleviksi. Työtuomioistuin totesi, että työvoiman tarpeen tilapäisyyttä arvioitaessa on otettava huomioon se, että yliopistossa tehtävän työn erityispiirteisiin kuuluu myös perusoikeutena turvattu tutkimuksen, taiteen ja opetuksen vapaus, mikä osaltaan puoltaa toistaiseksi voimassa olevia työsuhteita määräaikaisten sijaan.

Vaikutimme siihen, että Suomessa panostettaisiin tieteen, taiteen ja ylimmän opetuksen resursseihin eli yliopistoihin ja tutkimuslaitoksiin. Otimme kehysriihessä ja budjetti-riihessä kantaa yhdessä muun muassa Unifin ja Sivistystyönantajien kanssa siihen, että Suomi selviää maailmanlaajuisesta COVID 19-kriisistä tukeutumalla tutkimukseen ja osaamiseen. Maan hallitus kohdistikin tukipaketin korkeakoulutukseen ja tutkimukseen. Edellytimme, että yliopistojen lisäaloituspaikkojen kustannukset vuosiksi 2021 ja 2022 budjetoidaan täysimääräisesti ja että EU:n elpymisrahoituksella tuetaan merkittävästi tieteellisen tutkimuksen edellytyksiä.

Pidimme esillä perustutkimuksen rahoituksen keskeistä merkitystä ja sen vahvistamisen tärkeyttä. Esitimme, että perustutkimuksen osuutta vahvistettaisiin yliopistojen rahoitusmallissa siten, että malliin lisättäisiin 20 % perusrahoituksen osuus.

Edellytimme, että yliopistoyhteisön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia lisätään ja tiedemyönteistä ilmapiiriä vahvistetaan. Pidämme esillä henkilöstön vaikutusmahdollisuuksien lisäämisen tärkeyttä muun muassa rehtoritapaamisissa. Liiton johto ja viestintä puhuvat ja toimivat tiedemyönteisen ilmapiirin edistämiseksi. Korostimme yliopistojen autonomiaa koskevassa seurantaryhmässä yliopistodemokratiaa ja yliopistolain korjaamisen tärkeyttä.

Korostimme tutkitun tiedon ja professoreiden asiantuntijuuden merkitystä yhteiskunnallisessa päätöksenteossa, ja erityisesti terveyttä uhkaavassa kriisitilanteessa. Viestimme aktiivisesti ja eri tavoin tutkitun tiedon ja professorien asiantuntijuuden keskeisyyden puolesta.

2. Professoriliitto on vahva ja rohkea työmarkkinatoimija yliopisto- ja tutkimussektorilla

Osallistuimme yliopistojen työehtosopimuksen uudistamista koskeviin neuvotteluihin. Työehtosopimus on palkkaratkaisultaan ennen koronaepidemiaa muodostuneen niin sanotun yleisen tason mukainen. Yliopistojen yleinen työehtosopimus on voimassa 1.4.2020–31.3.2022 välisen ajan.

Osallistuimme valtiosektorin virka- ja työehtosopimusneuvotteluihin Vakavan kautta. Valtion virka- ja työehtosopimus on yleisen tason mukainen ja se on solmittu ajalle 1.4.2020–28.2.2022.

Korostimme immateriaalioikeuksien, erityisesti keksintö- ja tekijänoikeusasioiden kehittämistä ja niiden kannustavuuden tärkeyttä. Liiton IPR-työryhmä jatkoi toimintaansa. Tilasimme kaksi tekijänoikeuksia koskevaa animaatiota suomen-, ruotsin- ja englanninkielisinä. Tuimme usean yliopiston paikallisia edustajia tekijänoikeussopimuksia koskevissa neuvotteluissa. Osallistuimme aktiivisesti lääkealojen MEdigi-hanketta koskevien tekijänoikeussopimusten neuvottelemiseen.

Tuimme liiton paikallisia toimijoita paikallisessa edunvalvonnassa.

3. Professorit voivat keskittyä varsinaisiin tehtäviinsä, ja heidän työskentelyolosuhteensa mahdollistavat hyvän työn

Toimimme sen hyväksi, että professoreiden työskentelyolosuhteet paranevat. Yliopistojen johdon kanssa käydyissä keskusteluissa nostimme esille selvityksissämme ja osastoissamme tärkeiksi tunnistettuja asioita.

Julkaisimme suosituksen ja mallin professoreiden tutkimuskausijärjestelmästä. Kannustimme yliopistoja ottamaan käyttöön liiton mallin.

4. Professoriliitto edistää professoreiden ammatillista identiteettiä ja kollegiaalisuutta

Huomioimme toiminnassamme eri tehtävissä ja eri asemissa toimivat professorit.

COVID 19-pandemia vaikeutti paikallisten kokousten ja tilaisuuksien järjestämistä. Pidimme paikallistoiminnan kehittämisseminaarin syksyllä niin sanottuna hybridi-mallilla. Järjestimme yhdessä Sivistystyönantajien kanssa akateemista johtajuutta koskevan seminaarin, joka pidettiin etänä. Seminaariin osallistui yli 70 akateemista johtajaa.

Teetimme selvityksen professoreiden ja akateemisten johtajien rekrytoinneista.

TOIMINNAN PÄÄPIIRTEET 2020

1. Tutkimuksen, sivistyksen ja opetuksen turvaaja

Professoriliitto on keskeinen yliopisto- ja tiedepoliittinen asiantuntija ja vaikuttaja, joka korostaa tieteen, taiteen ja ylimmän opetuksen vapautta ja ajaa niiden resursien vahvistamista

Vaikutimme siihen, että Suomessa panostettaisiin tieteen, taiteen ja ylimmän opetuksen resursseihin eli yliopistoihin ja tutkimuslaitoksiin.

Toimitimme eduskunnan valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaostolle kirjallisen lausunnon valtion talousarvioesityksestä vuodelle 2021. Korostimme, että Tutkimus- ja innovaationeuvoston ja hallitusohjelmassa yhteisesti sovitun tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan 4 prosentin BKT-osuuden tavoitteen saavuttaminen edellyttää noin 3 miljardin euron vuosittaisia julkisia ja yksityisiä lisäpanostuksia

tutkimukseen ja kehittämiseen ja että tutkintotavoitteiden nostaminen tuhansilla ilman lisärahoitusta heikentää tutkimusedellytyksiä. Vaadimme, että EU:n elpymispaketin tulee painottua tutkimuksen tukemiseen. Kerroimme, että henkilöstön venymisellä on rajansa. Edellytimme, että tutkijoiden tekijänoikeudet tulee turvata niin lainsäädännössä kuin käytännössä.

Otimme kehysriihessä ja budjettiriihessä kantaa yhdessä muun muassa Unifin ja Sivistystyönantajien kanssa siihen, että Suomi selviää kriisistä tukeutumalla tutkimukseen ja osaamiseen.

"TKI-tiekartta on loistava työkalu jälleenrakentamiseen. Panostamalla tutkimukseen ja koulutukseen edistämme Suomen toipumista koronakriisistä."

"Tutkitulle tiedolle on huutava tarve. Panostus osaamiseen, koulutukseen ja tutkimukseen luo avaimet uuteen nousuun."

Professoreiden työsuhteturvan parantamista koskeva työryhmämme työskenteli tiiviisti. Työryhmän puheenjohtaja kirjoitti artikkelin professoreiden vakinaisista työsuhteista eli niin kutsutusta tenuresta Suomessa. Työryhmä valmisteli muun muassa konkreettisen ehdotuksen yliopistolain muuttamiseksi niin, että se kattaa myös professorin vakinaistamispolkua koskevat seikat.

Korostimme kaikessa toiminnassamme yliopistojen autonomista asemaa niiden toiminnan keskeisenä ehtona. Vaikutimme siihen, että perustutkimuksen rahoitusta vahvistetaan ja että professoreilla on enemmän aikaa tehdä tutkimusta.

Seurasimme, miten Suomen Akatemian kautta jaettava profiloitumisraha sekä opetus- ja kulttuuriministeriön jakama strategisen rahoituksen osuuden kasvattaminen vaikuttavat eri yliopistoihin. Seurasimme myös niin sanotun Lippulaivahankkeen toteutumista.

Korkeakoulu-uudistuksen vaikutuksista tehdyn kolmannen arvion mukaan korkeakoulujen autonomian vahvistaminen edellyttää niiden rahoituksellisen autonomian vahvistamista. Edellytimme, että rahoitusmalliin tehtävät muutokset lisäävät yliopistojen taloudellista itsenäisyyttä. Korostimme, että tulosrahoituksen osuus on yliopistojen rahoitusmallissa kansainvälisesti harvinaisen suuri. Edellytimme, että yliopistojen itsenäisesti kohdennettavan perusrahoituksen osuutta kasvatetaan. Esitimme, että perustutkimukseen käytettävän erän suuruus olisi rahoitusmallissa 20 %, ja että strategiaperusteisen ja kilpaillun rahoituksen osuuksia pienennettäisiin.

Tapasimme muun muassa tiede- ja kulttuuriministerin. Kommentoimme TKI-tiekartan tavoitteita. Olimme edustettuja tutkijanurakysymyksiä käsittelevässä työryhmässä.

Jouduimme perumaan kevätseminaarin levinneen COVID-19-pandemian vuoksi.

Edustajamme osallistui HERSC-järjestön (Higher Education and Research Standing Committee) kokouksiin, jotka järjestettiin poikkeuksellisesti verkossa. Kokouksissa käsiteltiin muun muassa vaikuttamista EU-lainsäädäntöhankkeisiin, akateemista vapautta ja tutkijoilta edellyttäviä taitoja (European Skills Agenda).

Pidimme yhteyttä pohjoismaisiin yliopistosektorin ammattijärjestöihin. Vuosittainen kokous järjestettiin verkossa, ja siinä käsiteltiin muun muassa pohjoismaisia palkkavertailuja, yliopistojen rakenteellista kehittämistä ja rahoitusta, tekijänoikeuksia ja työsuhteiden määräaikaissuusia.

PROFESSOREIDEN TENURESTA SUOMESSA

"Tenurea pidetään välttämättömänä akateemisen vapauden turvaamiseksi. Onko meillä Suomessa tenure voimassa?"

PETRI MÄNTYSAARI
PROFESSORI

Teimme nostoja sosiaaliseen mediaan professoreiden työsuhteturvan parantamista koskevan työryhmän puheenjohtajan artikkelista, joka käsitteli professoreiden tenurea.

Professoriliiton asiantuntemusta hyödynnetään yhteiskunnallisessa päätöksenteossa

Korostimme professoreiden asiantuntemusta mediassa, jäsenkirjeissä ja blogeissa. Professorit ovat ainoa henkilöryhmä, joka on erikseen mainittu yliopistolaisissa. Myös tutkimuslaitoksiin peruste-tuista tutkimusprofessoreiden viroista on lainsäädäntöä.

Toimitimme sivistys- ja tiedejaostolle lausunnon sekä osallistimme opetus- ja kulttuuriministeriön asettamien työryhmien työskentelyyn sekä muuhun toimintaan. Antamamme lausunnot perustuivat selvityksiin ja muuhun tutkittuun tietoon. Käytimme jäsentemme asiantuntemusta valmistellessamme lausuntoja.

Edustajamme osallistuivat muun muassa yliopistojen hallinnollisen autonomian tilaa arvioivan selvittäjäryhmän seurantaryhmään, tutkijanuratyöryhmään ja avoimen tieteen seurantaryhmän työskentelyyn.

Kannustimme osastojamme ottamaan yhteyttä oman alueensa kansanedustajiin ja muihin yhteiskunnallisiin päättäjiin.

Professoriliitto on merkittävä, näkyvä ja luotettava yhteistyökumppani, jolla on välittömät yhteydet keskeisiin sidosryhmiin, esimerkiksi yliopiston johtoon

Tapasimme vuoden aikana keskeisiä sidosryhmiä, kuten esimerkiksi tiede- ja kulttuuriministerin, Suomen Akatemian, Suomen yliopistojen rehtorineuvosto Unifin ja Sivistystyönantajat ry:n edustajia.

Liiton puheenjohtaja, toiminnanjohtaja ja osastojen puheenjohtajat tapasivat säännöllisesti yliopistojen rehtoreita ja muuta yliopiston johtoa. Nämä ja muut keskeiset tapaamiset on koottu vuosikertomuksen liiteosaan. Otimme tapaamisissa esille ajankohtaisten asioiden lisäksi kunkin yliopiston/tutkimuslaitoksen professoreiden palkkaukseen, tutkimusmahdollisuuksiin sekä muihin työskentelyolosuhteisiin liittyviä asioita. Myös osastojen johtokunnat tapasivat säännöllisesti yliopistonsa johtoa.

2. Professorin etujen turvaaja

Professoriliitto on vahva ja rohkea työmarkkinatoimija yliopisto- ja tutkimus-sektorilla

Olimme neuvottelemassa yliopistojen yleistä työehtosopimusta, joka on voimassa 1.4.2020 – 31.3.2022 välisen ajan.

COVID-19-taudin levittyä Suomeen tiivistimme neuvottelu-aikataulua ja karsimme tavoitteita. Työehtosopimus on niin sanotun yleisen linjan mukainen ja se takaa professoreiden asianmukaisen palkkakehityksen. Sopimusaika palkkoja korotetaan yhteensä 3,2 %.

Vuoden 2020 palkankorotukset olivat 1.6.2020 yleiskorotus 1,1 % ja 1.12.2020 0,5 % paikallinen erä. Vuoden 2021 palkankorotukset ovat 1.6.2021 yleiskorotus 1,1 % ja järjestely- ja paikallinen erä 1.12.2021 0,5 %. Euromääräisiä palkkoja korotettiin yleiskorotuksella ja järjestely-/paikallisilla erillä. Myös akatemiaprofessoreiden ja -tutkijoiden palkkoja korotettiin samojen periaatteiden mukaan.

Palkkausjärjestelmän muuttaminen

Yliopistojen palkkausjärjestämä muuttui merkittävästi henkilökohtaisen suoriutumisen määrittämisen osalta vuoden 2019 alusta lukien. Vuoden 2019 alusta lukien ylin mahdollinen suorituspäätös on 50. Ohjeistamme ja neuvomme jäseniä uudistetun yliopistojen palkkausjärjestelmän soveltamisessa. Uudistuksen myötä suoritustasot poistuivat ja tilalle tuli neljä suorituskategoriaa. Kussakin suorituskategoriassa on ala- ja yläprosenttiraja: 6–19 %, yli 19–enintään 31 %, yli 31–enintään 42 %, yli 42–enintään 50 %. Jokainen palkkausjärjestelmän piirissä oleva työntekijä on sijoitettu johonkin suori-

tuskategoriaan, ja hänelle on määritetty henkilökohtainen suorituspäätös. Palkkausjärjestelmästä poistettu paikallinen, kahden vuoden välein tapahtuva koko henkilöstön suoriutumisen arviointi. Työntekijä voi itse pyytää henkilökohtaisen suoriutumisen arviointia kahden vuoden kuluttua edellisestä arvioinnista vuoden 2019 alusta lähtien. Lisäksi yliopistojen tulee huolehtia siitä, että jokainen työntekijä arvioidaan vähintään viiden vuoden välein.

Kokonaistyöaika muuttui 1.8.2020 alkaen 1612 tuntiin. Myös kontaktiopetustuntikatot muuttuivat 1.8.2020 alkaen. Professoreiden kontaktiopetuskatto on 141 tuntia lukuvuodessa. Lisäksi työehtosopimukseen sovittiin muita, pienempiä muutoksia.

Järjestimme yhteistyössä TEK:n ja Lääkäriliiton kanssa työehtosopimusta koskevia informaatiotilaisuuksia etäyhteyksin eri yliopistoissa työskenteleville jäsenille kevään aikana.

Valtion virka- ja työehtosopimus on voimassa 1.4.2020–28.2.2022. Vuoden 2020 palkankorotukset olivat 1.8. yleiskorotus 1,1 % ja 1.6. paikallinen virastoerä 0,60 %. Vuoden 2021 palkankorotukset ovat 1.6. yleiskorotus 0,97 %, vähintään 20,37 € ja paikallinen virastoerä 1.5.2021 1 %. Lisäksi sovittiin kilpailukykysovimuksen perusteella sovittujen työajan pidentämismisratkaisujen purkamisesta 1.10.2020 alkaen.

Osallistuimme valtiosektorin virka- ja työehtosopimusta koskeviin neuvotteluihin yhteenliittymä Vakavan ja JUKOn kautta.

Osana neuvotteluprosessia valmistauduimme tukemaan neuvotteluja työtaistelulla. Yliopistosektorin lakkotoimikunta kehitti uusia työtaistelumalleja ja valmistautui työtaisteluiden aloittamiseen, mikäli neuvottelut eivät etenisi. Koulutimme ja ohjeistimme paikallisia lakkopäälliköitä yhdessä muiden yliopistosektorin jukolaisten järjestöjen kanssa. Paikalliset suunnitelmat arvioitiin uudelleen koronatilanteen vuoksi.

Toimimme keskusjärjestö Akavassa ja akavalaisten liittojen yhteenliittymä Vakavassa professoreiden edunvalvojina. Teimme tiivistä yhteistyötä keskeisten yliopisto- ja valtiosektorilla toimivien liittojen kanssa. Osallistuimme tiiviisti Akavan hallitustyöskentelyyn sekä muun muassa Akavan osaaminen- ja koulutus -toimikunnan, työelämätoimikunnan ja viestintäverkoston työskentelyyn.

Jatkoimme vaikuttamistyötä keskusjärjestö Akavan kautta, jotta lainsäädäntöä muutettaisiin eläkeläisten lisäveron eli niin sanotun raippaveron osalta. Akava tavoittelee 75 %:n työllisyyssastetta. Kasvun ja työllisyyden tukemiseksi Akava vaatii, että ansiotuloverotusta kevennetään. Työtulojen verotusta tulisi

keventää kaikissa tuloluokissa niin, että myös raja-veroasteet laskevat. Korkeinta rajaveroastetta tulisi alentaa viiteenkymmeneen prosenttiin. Akavassa on aikaisemmin jo linjattu, että solidaarisuus- ja lisäveroista (niin sanottu raippavero) on luovuttava.

Työskentelimme Julkisanalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKOn yliopistosektorin neuvottelukunnassa, keskustason työryhmissä sekä muissa työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen yhteisissä työryhmissä.

Osallistuimme aktiivisesti immateriaalioikeuksien, erityisesti keksintö- ja tekijänoikeusasioiden kehittämiseen yliopistoissa. Vakiintuneen käytännön mukaisesti yliopistojen opetus- ja tutkimustyössä toimivien henkilöiden luomien teosten tekijänoikeudet eivät siirry työnantajalle, ja vakiintunut käytäntö on, että tutkijat määräävät itse tutkimuksensa tuloksista. Edellytimme, että edellä mainittu käytäntö ei muutu.

Hoidimme tutkimuslaitosten edunvalvontaa mukaan lukien professoreiden palkkauksen kehittämistä yhteistyössä Julkisanalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKOn ja Vakavan kanssa.

Professoreiden palkka vastaa työn vaativuutta

Olimme Julkisan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKOn yliopistoneuvottelukunnassa muodostamassa JUKOn linjauksia työehtosopimustavoitteiksi ja osallistuimme työehtosopimusneuvotteluihin.

Osallistuimme Vakavan välityksellä JUKOn valtion neuvottelukunnassa valtion virastojen ja tutkimuslaitosten työ- ja virkaehtosopimusten tavoitteiden laatimiseen ja neuvotteluihin.

Yliopistosektorin ja valtion sektorin palkkausjärjestelmissä tulee jatkossakin huomioida työn vaati-vuus ja henkilökohtainen suoriutuminen sekä professorin koko työnkuva.

Kannustimme professoreitamme osallistumaan yliopistojen arviointiryhmien toimintaan.

Teimme työnantajaselvityksestä ja jäsenkyselystä koostuvan palkkaselvityksen, jonka avulla seuraamme yliopiston palkkausjärjestelmän piirissä olevien professoreiden, Aalto-yliopiston professoreiden sekä valtion tutkimuslaitosten professoreiden palkkauksen kehittymistä. Seurasimme myös professoreiden lukumääriä, palkkauksellisen tasa-arvon toteutumista sekä akateemisista johtamistehtävistä maksettavia palkkioita, täydentävän rahoituksen hankkeiden johtamis-palkkioita, tulospalkkioita, täydennyskoulutuksesta maksettavia erilliskorvauksia sekä asiantuntijatehtävistä maksettavia palkkioita.

Edellytimme, että liiton paikallinen osasto on mukana tulospalkkausjärjestelmiä kehitettäessä. Tulospalkkaukseen tulee osoittaa erillisrahoitusta, joka ei saa vähentää yliopiston palkkausjärjestelmän mukaista palkkaa.

Liiton palkkiosuosituksia tiedusteltiin usein. Palkkiosuositukset ovat verkkosivuillamme.

Opetus- ja kulttuuriministeriö julkaisi selvityksen yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisestä. Näkemyksemme mukaan tasa-arvon edistäminen edellyttää konkreettisia toimenpiteitä yliopistoilta. Akava Works teki selvityksen sukupuolijakaumasta yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen hallinnossa. Selvityksen mukaan yliopistojen johto on edelleen miesvaltaista. Näkemyksemme mukaan yliopistojen rekrytointia koskevat ohjeistukset ovat pääsääntöisesti hyvällä tasolla, mutta entistä enemmän niin professuureihin kuin akateemisiin johtotehtäviin rekrytoitaessa tulisi kiinnittää huomiota läpinäkyviin rekrytointikäytänteisiin.

Palkkaselvitys 2020

Kokoaikaisten professoreiden (full) lukumäärä on yliopistoissa pienentynyt yhtenätoista vuotena peräkkäin. Marraskuusta 2009 syyskuuhun 2020 kokoaikaisten professoreiden lukumäärä on vähentynyt 506 professorilla (21,1 %) lukumäärän olleessa viime vuonna 1892. Määräaikaisten professoreiden osuus laski vuoden aikana 12 %:sta 10 %:iin.

Professorin urapolulla oli syyskuussa 2020 467 associate professoria ja 314 assistant professoria eli yhteensä 781 henkilöä. Valtaosa heistä oli kokoaikaisissa työsuhteissa. Suurin osa associate professoreista on vaattasolla 7. Assistant professorit sijoittuvat vaattasolle 5–7. Aalto-yliopistossa on käytössä paikallinen palkkausjärjestelmäsojimus, ja Aalto-yliopistossa työskentelevien niin associate kuin assistant professoreiden palkkatasot poikkeavat muista yliopistoista edukseen.

Työnantajaselvityksen mukaan kaikkien professoreiden kokonaispalkka nousi keskimäärin 0,6 % (mediaani 0,0 %) syyskuusta 2019 syyskuuhun 2020. Yliopistojen yleisen työehtosopimuksen perusteella kaikkien palkkoja korotettiin 1.6.2020 1,1 %:n yleiskorotuksella. Vuoden 2020 järjestelyerä 0,5 % tuli voimaan 1.12.2020, joten se ei näy näissä tilastoissa. Professoreiden kokonaispalkka oli työnantajaselvityksen mukaan syyskuussa 2020 vakinaisilla professoreilla (full) 7.328 euroa ja määräaikaisilla 6.944 euroa. Professoreiden osalta keskimääräinen kokonaispalkka oli 7.289 euroa.

Tutkimuslaitoksissa työskentelevien professoreiden palkka oli keskimäärin 6.729 euroa, ja se nousi 0,4 % (mediaani) edelliseen vuoteen verrattuna. Tutkimuslaitosten osalta selvityksessä oli osittain eri tutkimuslaitoksia ja havaintojen määrä poikkesi eri vuosina. Tämä osittain selitti palkkojen maltillista nousua.

Professoreiden (full) palkkakehitys on ollut vuosien 2013–2017 aikana heikkoa, vuonna 2018 lähes yleiskorotusten mukaista ja vuonna 2019 hiukan työehtosopimuksessa sovittuja korotuksia

parempaa. Vuoden 2020 luvut ovat karua luettavaa: professorikunnan palkkakehitys on noin puolet yleiskorotuksesta. Yliopistot palkkaavat eläköityvien professoreiden tilalle assistat professoreita ja associate professoreita, ja uudet full professorit palkataan alhaisille vaattasolle ja heille määritellään matalahkot suoritusmisprosentit.

Naisten osuus yliopistojen full professoreista nousi vain 0,4 prosenttiyksion verran ja oli 33,2 %:a vuonna 2020. Professoriliiton professoreiden rekrytointiselvityksen (2020) mukaan professorin urapolulle hakeutuu ja valitaan miehiä naisia enemmän. Palkkaselvityksen mukaan assistant professoreista 35,2 % ja associate professoreista 36,0 % oli naisia. Tämä osaltaan selittänee naisten osuuden (full professorit) hidasta kasvua (noin prosenttiyksikön nousu vuodessa) aikaisempiin vuosiin verrattuna. Sekä vakinaisten että määräaikaisten naisprofessoreiden (full) vaati-keskiarvot ja henki%-keskiarvot ovat matalampia kuin miesprofessoreiden. Palkkaero miesprofessoreiden hyväksi oli 345 euroa. Palkkaero kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna. Naisprofessorin euro on työnantajaselvityksen mukaan 95,3 senttiä. Myös professorin urapolulla olevat naispuoliset niin assistant kuin associate professorit ansaitsevat jonkin verran miehiä vähemmän.

Professorin paras turva muutoksessa on Professoriliitto

Edellytimme, että professoreita ei irtisanota tuotannollisilla tai taloudellisilla perusteilla. Liiton tuella jäsenemme riitautti irtisanomisensa. Helsingin hovioikeus katsoi 3.12.2020 antamassaan tuomiossa, että Helsingin yliopisto oli irtisanonut professorin työsopimuksen työsopimuslaisissa mainittujen säännösten vastaisesti huhtikuussa 2016. Helsingin yliopisto on hakenut valituspäätöksen korkeimmalta oikeudelta. Lapin yliopistossa oli keväällä 2020 tuotannollisilla ja taloudellisilla perusteilla käytävät yhteistoimintaneuvottelut. Lapin yliopisto irtisanoi yhden professorin.

Taideyliopiston professoreita riitautti tuellamme määräaikaisen työsuhteen perusteen. Työtuomioistuin vahvisti työsuhteen toistaiseksi voimassa oleviksi. Tuomioiden johdosta Taideyliopisto käynnisti yt-neuvottelut ja vakainaisti yli 80 professoria ja muuta opetus- ja tutkimushenkilöstöön kuuluvaa. Näkemyksemme mukaan professorin tehtävät ovat pysyviä, ja mikäli perustetta määräaikaiselle työsopimukselle ei ole ollut nimittämishetkellä, professorit tulevat vakainaistua eli työsopimukset tulevat muuttua toistaiseksi voimassa oleviksi.

Kolme professoria katsoi, että heitä oli syrjitty sukupuolen perusteella Lapin yliopiston tutkimuksen vararehtorin haussa. Tasa-arvovaltuutettu totesi, että tehtävään valitun miehen ansiot olivat selvästi vähäisemmät kuin kolmen naisprofessorin, ja että asiassa oli syntynyt syrjintäoletta. Tasa-arvovaltuutettu korosti, että rekrytointiprosessien tulisi olla läpinäkyviä, valintakriteereiden selkeitä ja niitä tulisi soveltaa johdonmukaisesti.

Tarjosimme jäsenille neuvontaa työelämän muutostilanteissa. Liiton toimisto antoi työ- ja virkasuhdeneuvontaa jäsenille yhteensä noin 700 kertaa. Yhteydenotot liittyivät muun muassa perusteettomien määräaikaisten palvelussuhteiden selvittämiseen, kiusaamiseen ja muuhun epäasialliseen käyttäytymiseen, työnjohdollisiin kuulemistilaisuuksiin, rakenteellisesta kehittämisestä aiheutuviin muutostilanteisiin, yksilöperusteisiin irtisanomisiin, professori-nimikkeen käyttöön ja palkan muodostamiseen. Jäsenten apuna toimivat myös osastot ja professori-luottamusmiehet.

Professori-luottamusmiehet neuvoivat ja tukivat jäseniä työelämän erilaisissa muutoksissa ja ongelmissa. Järjestimme luottamusmiehille koulutusta sekä Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKOn että Vakavan kautta. Liiton jäsenistä 33 toimi pääluottamusmiehenä, varapääluottamusmiehenä, luottamusmiehenä tai varaluottamusmiehenä.

Osastojen toimihenkilöt toimivat aktiivisesti erilaisissa muutostilanteissa, muun muassa yliopistojen rakenteellisen kehittämisen hankkeissa pitämällä esillä professoreiden asemaa ja henkilöstön vaikutusmahdollisuuksia.

Tarjosimme jäsenillemme jäsenyyden Opettajien työttömyyskassassa. Suurin osa liiton työssä käyvistä jäsenistä kuului Opettajien työttömyyskassaan.

Tarjosimme jäsenille puhelinneuvontaa yksityiselämän oikeusasioissa. Jäsenemme käyttivät palvelua noin 120 kertaa.

Säilytimme oikeusturvavakuutuksen korvausmäärä ennallaan 25.000 eurossa ja vastuuvakuutuksen enimmäismäärän 100.000 eurossa.

Tarjosimme toistaiseksi voimassa olevasta työ- tai virkasuhteesta tuotannollisilla ja taloudellisilla perusteilla irtisanotuille jäsenille uudelleensijoituspalveluita.

Osallistuimme aktiivisesti immateriaalioikeuksien, erityisesti keksintö- ja tekijänoikeusasioiden kehittämiseen yliopistoissa. Vakiintuneen käytännön mukaisesti yliopistojen opetus- ja tutkimustyössä toimivien henkilöiden luomien teosten oikeudet eivät siirry työnantajalle ja vakiintunut käytäntö on, että tutkijat määräävät itse tutkimuksensa tuloksista. Edellytimme, että edellä mainittu käytäntö ei muutu. Osallistuimme myös JUKOn IPR-työryhmän työhön.

3. Professorin työn turvaaja

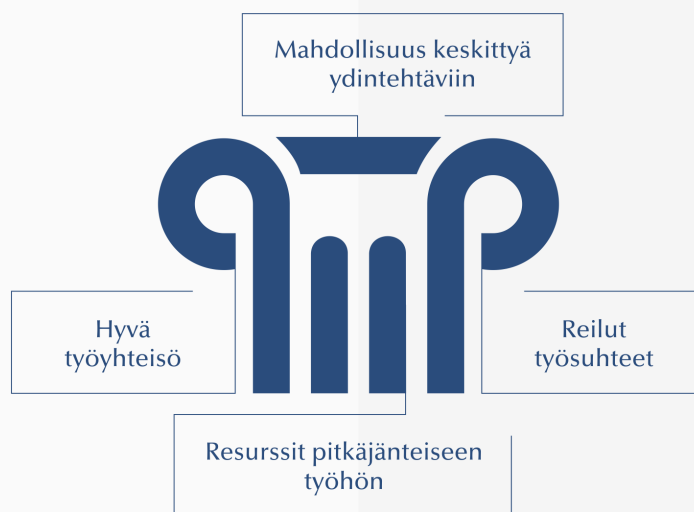
Professorit voivat keskittyä varsinaisiin tehtäviinsä, ja heidän työskentelyolosuhteensa mahdollistavat hyvän työn

Yliopiston/tutkimuslaitoksen tulee tarjota professorille hyvän työn edellytykset, jotta professori voi tehdä parhaansa.

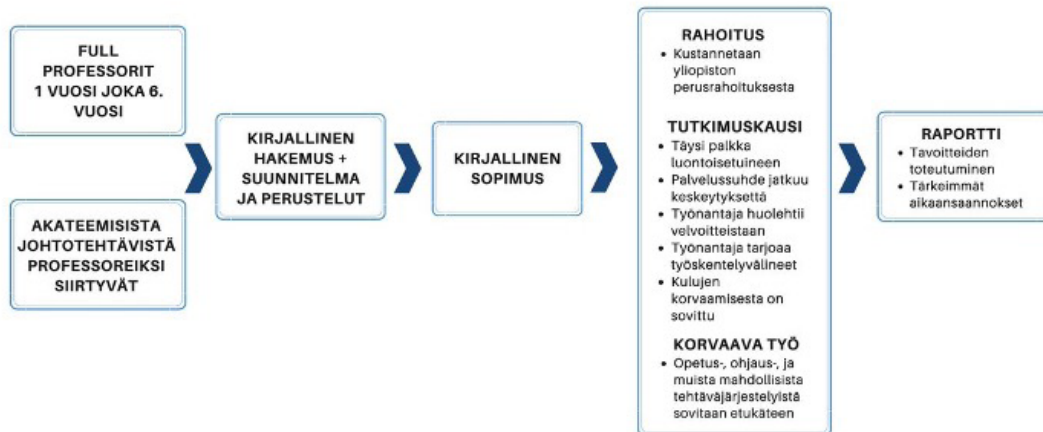
Annoimme suosituksen professoreiden tutkimuskausi-järjestelmästä. Suositelimme, että yliopistot/tutkimuslaitokset antaisivat toistaiseksi voimassa olevassa

työsuhteessa oleville professoreille vuoden pituisen tutkimuskauden joka kuudes vuosi. Lisäksi suositelimme, että tutkimuskausi annetaan akateemisesta johtotehtävästä (esim. vararehtori, dekaani, laitosjohtaja) professoriksi siirtyville.

Professorin hyvän työn edellytykset

PROFESSORILIITON SUOSITUS PROFESSOREIDEN TUTKIMUSKAUSIJÄRJESTELMÄSTÄ

Korostimme perusrahoituksen tärkeyttä, koska professoreiden työaika kuluu liikaa ulkoisen rahoituksen hankkimiseen.

Järjestimme korona-syksynä Työkaluja professorin arkeen -webinaarisarjan. Webinaareissa käsiteltiin epä-asialliseen käytökseen puuttumista esimiehen ja työntekijän näkökulmasta sekä reiluja rekrytointikäytänteitä.

Osallistuimme sopimuskaudella työskennelleeseen, Sivistystyönantajien ja henkilöstöjärjestöjen yhteiseen työhyvinvoinnin ja työsuojelun työryhmään. Työryhmän tehtäväksi oli annettu suositusten laatiminen henkilöstön työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen edistämiseksi sekä työurien pidentämiseksi. Valitettavasti työryhmä ei päässyt yhteisymmärrykseen julkaistavista suosituksista.

Nostimme esiin koulutusvientiin osallistuvan henkilöstön työskentelyolosuhteet, työsuhteen ehdot ja työhyvinvoinnin. Yliopistot ovat organisoineet koulutusvientiään moninaisesti, ja koulutusvientiin osallistuvien työntekijöiden työsuhteen ehdot määräytyvät korkeakouluissa eri tavoin muun muassa sen suhteen, millä tavalla työ korvataan työntekijälle ajallisesti ja taloudellisesti.

Professorit ovat arvostettuja asiantuntijoita yhteiskunnassa sekä tiede- ja yliopistoyhteisössä

Pidimme esillä professoreiden asiantuntijuutta tieteessä ja taiteessa, ylimmässä opetuksessa, yliopistojen ja tutkimuslaitosten johtamisessa sekä yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa.

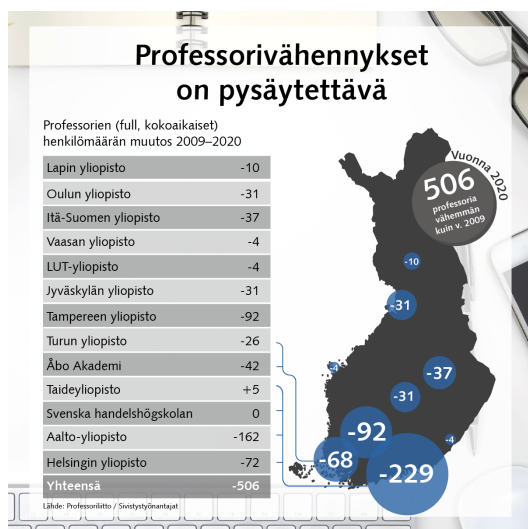
Professoreiden asiantuntemusta hyödynnettiin pandemian aikana monin eri tavoin. Esimerkiksi valtioneuvosto asetti COVID-19 tiedepaneelin, joka koostui professoreista/tutkimusprofessoreista sekä kahdesta muusta asiantuntijasta.

Vaikutimme siihen, että professoreiden suhteellista osuutta opetus- ja tutkimushenkilöstöstä lisättäisiin, ja että professorin vakinaistamispolku ei johtaisi professuurien vähenemiseen. Otimme edellä mainittuja asioita esiin esimerkiksi yliopistojen johdon tapaamisissa. Liiton toimenpiteistä huolimatta kokoaikaisten professorien määrä pieneni 1899 professorista 1892 professoriin syyskuusta 2019 syyskuuhun 2020.

Professoreiden vaikutusvalta lisääntyy tiede- ja yliopistoyhteisössä

Yliopistolakiuudistuksen vaikutusten toisen arvioinnin (vuonna 2016) mukaan 72 % professoreista ja muusta opetus- ja tutkimushenkilöstöstä oli sitä mieltä, että yliopiston eri tason yksiköt eivät voi riittävästi vaikuttaa yliopistonsa strategian sisältöön. Edellytimme muun muassa yliopistojen johdon tapaamisissa, että professorikuntaa tulee kuulla yliopistojen ja tutkimuslaitosten strategisessa päätöksenteossa, erityisesti rakenteellisessa kehittämisessä.

Näkemyksemme mukaan professoreiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia voidaan parantaa osana hyvää johtamista. Vaadimme yliopistolain muuttamista siten, että julkisoikeudellisen yliopiston yliopistokollegion ja säätiöyliopiston yhteisen monijäsenisen hallintoelimen tehtäviin lisätään yliopiston strategian, hallituksen laatimien talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman hyväksyminen sekä johtosääntöjen vahvistaminen. Lisäksi esitämme yliopistolain muuttamista ja täydentämistä niin, että yliopistokollegio ja yhteinen monijäseninen hallintoelin voi vapauttaa hallituksen tai sen jäsenen tehtävästään, ja jäsenen myös ilman, että hallitus tekee esityksen vapauttamisesta.

Edellyttämme, että säätiöyliopiston monijäsenisen hallintoelimen asemaa tulee vahvistaa yliopistolaisissa siten, että säätiöyliopiston yhteinen monijäseninen hallintoelin valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä päättää itse hallituksen valintaa koskevista menettelyistä.

Korostimme yliopistojen autonomiaa koskevassa seurantar ryhmässä yliopistodemokratiaa ja yliopistolaisissa havaittujen puutteiden korjaamisen tärkeyttä.

Helsingin yliopiston valtiotieteellinen tiedekunta, Kohti parempaa yliopistomaailmaa -tutkimushanke (Tampereen yliopisto), Poliitikasta-verkkolehti, tiedekustantamo Vastapaino ja Yliopistokäännöksen järjestivät keskustelutilaisuuden ”Tutkimuksen vapaus, sivistys ja itsehallinto yliopistoilla – 10 vuotta yliopistolaista”. Aktiivimme puhuivat tilaisuudessa.

Autoimme osastojamme toiminnan kehittämisessä monin eri tavoin. Käsittelimme paikallistoiminnan kehittämisseminaarissa pandemian vaikutusta yliopistojen ja professorien toimintaan. Korostimme paikallisten toimijoiden roolia mahdollisten ristiriitatilanteiden ratkaisemisessa. Kannustimme osastojamme käymään säännöllisesti keskustelua yliopistonsa/tutkimuslaitoksensa ylimmän johdon kanssa.

Pidimme eri yhteyksissä esillä professoreiden merkitystä tiede- ja yliopistoyhteisössä sekä professoreiden vaikutusmahdollisuuksien parantamista, muun muassa tiedotteissa, yliopistojen johdon tapaamisissa ja kirjoituksissa.

Aktiivimme puhuivat Helsingin yliopiston Tiedekulmassa 2.3.2020 järjestetyssä tilaisuudessa ”Tutkimuksen vapaus, sivistys ja itsehallinto yliopistoilla – 10 vuotta yliopistolaista”.

Professoriliitto on professorin työn asiantuntija

Teetimme selvityksen professoreiden rekrytoimisesta yliopistoihin ja tutkimuslaitoksiin sekä akateemisten johtajien rekrytoimisesta. Selvityksen tehneiden tutkijoiden keskeisin havainto on, että professoreiden rekrytoinneissa on siirrytty tenure track -aikaan. Muut kuin tenure track -rekrytoinnit ovat Suomessa jo poikkeuksia. Liiton valtuusto käsitteli selvitystä syyskokouksessaan. Valtuusto antoi tiedotteen, jossa se toi esille, ettei nykyinen lainsäädäntö ei tunnista vallitsevaa käytäntöä. Valtuusto katsoi, että yliopistolakia tulee täydentää professuuriin johtavaa urapolkua koskevilla säännöksillä. Myös työlainsäädännön ja nykyisen käytännön välinen ristiriita määräaikaisten työsuhteiden käytöstä tulee ratkaista. Valtuusto piti tärkeänä myös sitä, että yliopistot ja tutkimuslaitokset seuraavat, miten professorin vakinaistamispolku vaikuttaa professorikuntaan ja professorin työnkuvaan.

Selvitimme korona-pandemian vaikutuksia yliopistojen toimintaan ja professoreiden työhön. Kevään rekrytointiselvityksen yhteydessä selvitimme akateemisista johtamista ja COVID-19 -pandemian aiheuttamaa kriisiä. Kyselyn mukaan yliopistot olivat selviytyneet tehtävistään poikkeustilassa pääasiassa hyvin. Suurinta huolta akateemisten johtajien keskuudessa oli herättänyt henkilöstön hyvinvointi ja jaksaminen poikkeuksellisessa tilanteessa. Johtajat kokivat pandemian häirinneen eniten henkilöstöjohtamista, tutkimusta, kansainvälistä toimintaa ja yhteiskunnallista vuorovaikutusta. Syksyllä AkavaWorks teki selvityksen koronan vaikutuksista akavalaisten työelämään. Kyselyyn vastasi lähes 300 Professoriliiton jäsentä. Yli puolet kyselyyn vastanneista liiton jäsenistä kertoi työmääränsä tyypillisenä työpäivänään lisääntyneen koronan aikana. Professoriliiton jäseniä kuormittivat työssä etenkin usean eri asian tekeminen yhtä aikaa, kiire ja kireät aikataulut sekä liian vähäinen sosiaalinen vuorovaikutus muun työyhteisön kanssa.

Kevään aikana Professoriblogissa julkaistiin kirjoituksia koronapandemian vaikutuksista professorin työhön. Koronakriisi ja professorin työ -sarjaan kirjoitti blogin vakituisten kirjoittajien lisäksi myös joukko vierailevia kirjoittajia.

Annoimme julkaisemamme professorin reilu vakinaistamispolku -kriteeristön pohjalta neuvontaa jäsenistölle ja toimimme muutoinkin professorin vakinaistamispolun asiantuntijoina.

4. Professoreiden yhdistäjä

Professoriliitto kokoaa yhteen eri alojen ja erilaisissa tehtävissä toimivat professorit

Olemme kaikkien professoreiden liitto. Eri alojen professorit yliopistoista ja tutkimuslaitoksista ovat edustettuna liitossamme. Edustamme myös johtamistehtävissä toimivia professoreita. Jäsenistö kokoontui liiton varsinaiseen kokoukseen 9.10. Kokouksessa valittiin liiton valtuusto vuosille 2021–2022. Valtuuston puheenjohtajana jatkaa Jaana Hallamaa Helsingin yliopistosta ja varapuheenjohtajana Juhani Hyvärinen LUT-yliopistosta.

Liiton valtuustossa on edustus kaikista yliopistoista sekä edustaja tutkimuslaitoksista. Valtuusto kokoontui kaksi kertaa. Molemmat kokoukset järjestettiin korona-pandemian vuoksi etäyhteyksin.

Liiton 14 osastoa toimivat paikallistason edunvalvojina. Seurasimme jäsenmäärän kehittymistä kuukausittain. Kokonaisjäsenmäärämme kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna.

Professoreita eläköityi runsaasti, ja emerita-/emeritusprofessorien suhteellinen osuus hieman kasvoi työssäkäyviin verrattuna.

Valtuuston kevätkokous järjestettiin etäyhteyden kautta. Liiton toimiston neuvotteluhuoneessa valtuuston puheenjohtaja Jaana Hallamaa, toiminnanjohtaja Tarja Niemelä ja järjestöpäällikkö Raija Pyykkö.

Lähetimme osastoillemme rekrytointipaketteja yliopistojen uusien professoreiden sekä professoreiden vakinaistamispoluilla olevien jäsenten rekrytoinnin avuksi. Lähetimme uusille professoreille tietoa liitosta ja kutsun liittyä liiton jäseneksi.

Käsittelimme jäsenrekrytoinnin tärkeyttä liiton eri tilaisuuksissa. Keräsimme uusilta jäseniltä heidän odotuksiaan liiton toimintaa kohtaan. Päivitimme verkossa olevaan Professorimatrikkelin uusien jäsenten tiedot. Pyysimme palautetta niiltä professoreilta, joille liitto oli lähettänyt kutsun, mutta jotka eivät olleet liittyneet liittoon.

Huomioimme toiminnassamme ulkomailta tulleet professorit. Lähetimme sähköiset jäsenkirjeet suomen, ruotsin ja englannin kielillä. Käännätimme keskeisimmät tiedotteet englanniksi. Osa blogi-kirjoituksista oli englannin- ja ruotsinkielisiä.

Annoimme jäsenillemme eläkeasioita koskevaa neuvontaa.

Säilytimme jäsenedut ennallaan, kuten esimerkiksi vapaa-ajan matka- ja tapaturmavakuutuksen. Vapaa-ajan tapaturmavakuutuksen yläikäraja on 80 vuotta ja vapaa-ajan matkavakuutuksessa ei ole yläikärajaa.

Otimme käyttöön mobiilijäsenkortin. Jatkossa muovinen jäsenkortti lähetetään vain eläkkeellä oleville jäsenille.

Lokakuussa järjestimme paikallistoiminnan kehittämisseminaarin niin sanotun hybridimallin mukaisesti.

Syyskuussa järjestimme Akateemisen johtamisen seminaarin yhteistyössä Sivistystyönantajien kanssa. Tilaisuuden paneeli keskusteluun osallistuivat dekaani Jyrki Vuorinen (Tuni), provosti Kristiina Mäkelä (Aalto-yliopisto) ja rehtori Jari Perkiömäki (Taideyliopisto). Tilaisuuden juonsivat Sivistystyönantajien toimitusjohtaja Teemu Hassinen ja Professoriliiton toiminnanjohtaja Tarja Niemelä.

Järjestimme yhdessä Sivistystyönantajien kanssa akateemista johtajuutta koskevan seminaarin, joka pidettiin etätilaisuutena. Seminaarissa käsiteltiin yliopistojen rahoitusta sekä hyvää johtamista. Seminaariin osallistui yli 70 akateemista johtajaa.

Vuonna 2019 käynnistynyt Kelan järjestämä KIILA-kuntoutuskurssi päättyi. Uusi kurssi professoreille käynnistyi syksyllä Ruissalon kuntoutuskeskuksessa. Kiila-kurssien tavoitteena on kuntoutujan työ-kyvyn parantaminen ja työelämässä pysymisen tukeminen.

Uusi KIILA-kuntoutuskurssi käynnistyi syksyllä. (Kuvan henkilöt eivät ole kuntoutukseen osallistuvia professoreita.)

Professoriliitto edistää professoreiden ammatillista identiteettiä ja kollegiaalisuutta

Tuimme liiton osastojen toimintaa taloudellisesti. Osastojen kokoukset järjestettiin pääsääntöisesti etäyhteyksillä. Liiton puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, toiminnanjohtaja ja järjestöpäällikkö vierailivat osastojen kokouksissa. Järjestimme osastojen luottamushenkilöille ja professori-luottamusmiehille paikallistoiminnan kehittämisseminaarin ns. hybridimallilla.

Seurasimme aktiivisesti professori-johdannaisten nimikkeiden käyttöä. Lähetimme useita kirjelmiä professori-nimikkeen käytöstä.

Valitsimme Vuoden Professoriksi 2020 maantieteen professori Anssi Paasin Oulun yliopistosta. Valinta julkistettiin Communicatio Academicassa 17.1.2020 Vaasassa.

Lähetimme jäsenistölle neljä sähköistä jäsenkirjettä, joissa tiedotimme ajankohtaisista professoreita koskevista asioista.

Vuoden Professori 2020 Anssi Paasi.

5. Professoriliiton viestintä ja hallinto

Koronapandemia on näkynyt eri tavoin liiton ulostuloissa ja viestinnässä. Olemme harjoittaneet aktiivista vaikuttamisviestintää yksin ja yhteistyössä muiden tahojen kanssa.

Kevään työehtosopimusneuvotteluissa keskeisenä tavoitteenamme oli tutkimuskaudet.

Professoreilla tulee olla mahdollisuus opetuksesta ja hallintotyöstä vapaaseen tutkimuskauteen. Liittomme uutena tavoitteena oli, että akateemisen johtotehtävän (vararehtori, dekaani, laitosjohtaja) jälkeen ao. henkilöllä tulisi olla oikeus 6–12 kuukauden pituiseen tutkimuskauteen.

Vuoden 2020 suosituin twiitti osui tammikuun alkuun. Twiitissä liiton puheenjohtaja Jouni Kivistö-Rahnasto otti kantaa tieteilijöiden ja tutkijoiden oikeudesta ottaa kantaa yhteiskunnallisiin kysymyksiin ilman pelkoa siitä, että he joutuisivat häiriköinnin, painostuksen tai uhkailun kohteeksi.

Syksyllä AkavaWorks selvitti korkeakoulujen johdon sukupuolijakaumia. Viestimme yliopistojen johdon miesvoittoisuudesta ja läpinäkyvien rekrytointiprosessien merkityksestä tiedotteella ja sosiaalisen median nostoilla.

Syksyn aikana olemme tuoneet esille liiton aktiiveja ja tehneet liiton toimintaa tunnetuksi henkilöhaastattelujen kautta. Näistä on tehty julkaisut myös Twitteriin ja Facebookiin.

"Meillä professoreilla on pitkä kokemus ja monipuolista osaamista. Meillä on myös ihanteita. Meitä kannattaa kuunnella niin yliopistojen johdossa kuin ministeriöissä."

Juhani Hyvärinen
Ydinvoimatekniikan professori
Professoriliiton valtuuston
varapuheenjohtaja

Viestimme professori Juhani Hyvärisen uudelleenvallinnasta liiton valtuuston varapuheenjohtajaksi muun muassa haastattelun ja sosiaalisen median nostojen kautta.

"Professoriliitto on mukana yhteiskunnallisen muutoksen eturintamassa. Liitto tuo esille monitieteellisiä, puolueettomia, korkeimpaan tieteelliseen tutkimukseen perustuvia näkökulmia muutoksen johtamiseen."

Johanna Moisander
Organisaatioviestinnän professori
Professoriliiton hallituksen jäsen

Syksyllä teimme juttua esimerkiksi professori Johanna Moisanderista, joka on liiton hallituksen jäsen ja edustaa liittoa jäsenlehti Acatiimin toimitusneuvostossa.

Järjestimme maailman opettajien päivänä valtakunnallisen opettajajuhlan yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriön, opetushallituksen ja muiden opetusalaalla toimivien järjestöjen kanssa. Juhla järjestettiin verkossa, ja tilaisuudessa piti alustuksen aktiiviprofessorimme.

Osallistuimme Suomen 4H-liiton Taimiteko-toimintamalliin. Taimiteko-toiminta on seurausta 4H:n Nuoret ilmastotoissa -pilotihankkeesta, jonka tavoitteena on istuttaa Suomeen 10 000 hehtaaria uutta metsää vuoteen 2030 mennessä. Istutimme 200 taimea.

Liiton toiminnasta kertovia mediaosumia tuli verkossa ja painetussa lehdistössä vuoden aikana yh-teensä 192 kappaletta, mikä on hyvin lähellä edellisen vuoden lukua (189 kpl). Retriever -mediaseurannasta kertyneiden osumien mukaan mediajulkisuuden piikit ajoituivat tasaisesti vuoden aikana tammikuuhun, toukokuuhun, kesäkuuhun ja marraskuuhun. Sanomalehdistöstä liitto sai eniten näkyvyyttä Helsingin Sanomissa, Kalevassa, Suomen Kuvalehdessä ja Iisalmen Sanomissa. Verkkomediassa uutisosumien kärjessä olivat Helsingin Sanomat, YLE ja ePressi.com.

Aktiivitoimijamme kirjoittivat Professoriblogiin kaikkiaan 36 blogia. Jaoimme blogit Facebookiin ja Twitteriin. Blogit ovat herättäneet vilkastakin keskustelua ja kirjoitukset ovat olleet verkkosivujemme luetuinta aineistoa.

Julkaisimme Acatiimi-lehteä yhdessä Tieteentekijöiden ja Yliopistojen opetusalan liitto YLL:n kanssa. Acatiimin painosmäärä oli 12 000 kappaletta, ja lehteä ilmestyi kuusi numeroa. Numerossa 1/2020 oli Vuoden Professorin haastattelu. Acatiimi on luettavissa myös verkosta ja sille perustettiin Twitter-tili. Acatiimin pitkäaikainen päätoimittaja Kirsti Sintonen eläköityi, ja Acatiimin uutena päätoimittajana aloitti numerosta 3/2020 lähtien Tuomo Tamminen. Acatiimin kehittämistyö jatkui koko vuoden ajan.

Toiminnan perustana tasapainoisen hallinto

Taloudellinen kehityksemme oli toimintavuonna vakaata. Suurin osa varsinaisen toiminnan menoista rahoitettiin jäsenmaksuilla, mutta osittain myös sijoitustoiminnan tuotoilla. Rahoitustilanteemme oli toimintavuoden aikana hyvä. Säilytimme jäsenmaksut vuonna 2020 ennallaan. Liitto valmistelee vuosittain budjetin tukemaan toimintasuunnitelmaa. Liiton talouden ja rahavirtojen kehitystä seurattiin toimintavuoden aikana säännöllisesti.

Sijoitustoimikuntamme toimi hallituksen apuna. Hallituksemme tekee päätökset liiton sijoitustoiminnasta sijoitusstrategiaa noudattaen. Sijoitustoimikunta kokoontui vuoden aikana 10 kertaa.

Liiteosa

Valtuusto

Puheenjohtaja Jaana Hallamaa (HY)

Varapuheenjohtaja Juhani Hyvärinen (LUT)

Osasto	Varsinainen jäsen	1. varajäsen	2. varajäsen
Aalto	Johanna Moisander	Esko Niemi	Kimmo Lapintie
	Jorma Skyttä	Kimmo Lapintie	Esko Niemi
HY	Laura Kolbe	Soili Stenroos	Sami Moisio
	Jukka Finne	Oili Norros	Esa Korpi
	Anne Juppo	Per Saris	Teivo Teivainen
	Edward Hægström	Petri Luomanen	Per Saris
	Mikael Skurnik	Johanna Mäkelä	Oili Norros
	Maria Fredriksson-Ahomaa	Esa Korpi	Mikko Saikku
ISY	Pertti Pasanen	Juha Hämäläinen	
	Jopi Nyman	Maria Lähteenmäki	Marja Maljanen
	Ritva Kantelinen	Matti Kotiranta	Riitta Ahonen
JY	Jussi Välimaa	Petri Karonen	Tommi Kärkkäinen
	Taina Rantanen	Hanna-Leena Pesonen	Mika Lähteenmäki
	Jukka Pellinen	Mika Lähteenmäki	Petri Karonen
LUT	Hannu Rantanen	Veli Matti Virolainen	Kirsimarja Blomqvist
LY	Timo Aarrevaara	Heli Ruokamo	Markku Vieru
OY	Matti Alatalo	Jari Sivonen	Hanni Muukkonen-van deer Meer
	Paula Rossi	Juha-Pekka Kallunki	Hanni Muukkonen-van deer Meer
SHH	Kristina Heinonen	Gyöngyi Kovács	Maria Holmlund-Rytkönen
Taide	Vesa Kurkela	Annu Vertanen	Andrew Bentley
TAU	Mari Hatavara	Eero Ropo	Jari Stenvall
	Eija Paavilainen	Johanna Kujala	Christian Krötzl
	Lili Kihn	Päivi Pahta	Frans Mäyrä
	Jussi Heikkilä	Minnamari Vippola	Petri Vuoristo
	Juha Vinha	Petri Vuoristo	Minnamari Vippola
TUTK	Tapani Sarjakoski	Tuomas Lehtonen	Marjukka Anttila
TY	Pekka Vallittu	Jukka Heikkilä	Rami Vainio
	Ella Lindfors	Louis Clerc	Kari Lukka
	Jyri Vaahtera	Joel Kuortti	Jani Erola
	Juha Peltonen	Eevi Rintamäki	Joel Kuortti
VY	Timo Mantere	Teija Laitinen	Tommi Lehtonen
ÅA	Kimmo Grönlund	Peter Nynäs	Reko Leino
	Lea Sistonen	Ria Heilä-Ylikallio	Erik Bonsdorff

Hallitus

Puheenjohtaja: Jouni Kivistö-Rahnasto (TAU)

Varapuheenjohtaja: Jukka Heikkilä (TY)

Jäsen

- Petri Mäntysaari (Hanken)
- Matti Alatalo (OY)
- Johanna Moisander (Aalto)
- Anne Kauppala (Taideyliopisto)
- Eeva Moilanen (TAU)
- Jussi Välimaa (JY)

Varajäsen

- Markku Vieru (LY)
- Markus Olin (VTT)
- Edward Hæggström (HY)
- Reko Leino (ÅA)
- Teija Laitinen (VY)
- Juha Hämäläinen (ISY)

Hallituksen asettamat toimielimet

Työvaliokunta

- Jouni Kivistö-Rahnasto, puheenjohtaja
- Jukka Heikkilä
- Tarja Niemelä
- Raija Pyykkö

Viestinnän ja vaikuttamisen ryhmä

- Jouni Kivistö-Rahnasto, puheenjohtaja
- Jaana Hallamaa
- Tarja Niemelä
- Raija Pyykkö
- Kirsti Sintonen (30.4.2020 saakka)
- Elina Andersson-Finne (18.5.2020 alkaen)

Sijoitustoimikunta

- Jouni Kivistö-Rahnasto, puheenjohtaja
- Jukka Heikkilä
- Luis Alvarez
- Tarja Niemelä
- Anne Lehto

Vaalitoimikunta

- Jorma Skyttä, puheenjohtaja
- Alfred Colpaert
- Maria Fredriksson-Ahomaa
- Raija Pyykkö

Tekijänoikeustyöryhmä

- Jukka Heikkilä, puheenjohtaja
- Petri Mäntysaari
- Eeva Moilanen
- Edward Haeggström
- Keijo Ruotsalainen
- Alfred Colpaert
- Tommi Kärkkäinen
- Tarja Niemelä

Professorien työsuhteturvan kehittämisryhmä

- Petri Mäntysaari, puheenjohtaja
- Jussi Välimaa
- Mikko Saikku
- Tarja Niemelä
- Raija Pyykkö

Liiton osastot ja osastojen puheenjohtajat

- Aalto yliopisto, Jorma Skyttä
- Helsingin yliopisto, Edward Hæggström
- Itä-Suomen yliopisto, Alfred Colpaert
- Jyväskylän yliopisto, Mikä Lähteenmäki
- Lapin yliopisto, Markku Vieru
- Lappeenrannan teknillinen yliopisto, Juhani Hyvärinen
- Oulun yliopisto, Matti Alatalo
- Svenska handelshögskolan, Kristina Heinonen
- Taideyliopisto, Andrew Bentley 8.11. saakka, Petteri Salomaa 9.11. alkaen
- Tampereen yliopisto, Johanna Kujala
- Turun yliopisto, Juha Peltonen
- Tutkimuslaitokset, Marjukka Anttila
- Vaasan yliopisto, Arto Rajala
- Åbo Akademi, Lea Sistonen

Liiton lausunnot

- Professoriliiton lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi 2021 (20.10.2020)

Tilintarkastajat ja toiminnantarkastajat

- Markku Koskela, KHT, tilintarkastaja
- Riku Kämä, KHT, varatilintarkastaja
- Kari Toiviainen, KTL, toiminnantarkastaja
- Tapani Kykkänen, varatoiminnantarkastaja

Acatiimin toimitusneuvosto

- Petri Mäntysaari, jäsen
- Johanna Moisander, jäsen
- Tarja Niemelä, läsnäolo- ja puheoikeus
- Kirsti Sintonen, päätoimittaja ja sihteeri 30.4.2020 saakka
- Tuomo Tamminen, päätoimittaja ja sihteeri, Acatiimi 03/20-

Liiton tiedotteet

- Vuoden Professori – professori Anssi Paasi (15.1.2020)
- Suomi nousee tutkimuksella ja osaamisella – TKI-tiekartan riittävä rahoitus auttaa rakentamaan tulevaisuutta kriisin jälkeisenä aikana (6.4.2020)
- Professorikato on pysäytettävä (25.4.2020)
- Korkeakoulut valmiita tukemaan yhteiskunnan jälleenrakennusta vastuullisesti ja laadusta tinkimättä (13.5.2020)
- Akavan liitot mukana Taimiteossa nuorten työllistymisen ja ilmaston puolesta (19.5.2020)
- Akateemiset johtajat huolissaan henkilöstön hyvinvoinnista ja jaksamisesta poikkeustilan aikana (26.5.2020)
- Tutkimuksen edellytyksistä ja laadukkaasta koulutuksesta huolehdittava osana hallituksen tukipaketin toimeenpanoa (3.6.2020)
- Tasa-arvon edistäminen edellyttää konkreettisia toimenpiteitä yliopistoilta (29.6.2020)
- Viestimme budjettiriiheen: Yhteiskunnan uudistumista tukeva vapaa tutkimus ja laadukas koulutus ovat avaimet rakennemuutokseen (7.9.2020)
- Yliopistojen ylin johto on edelleen miesvoittoista (18.11.2020)
- Professoreiden rekrytoinneissa merkittäviä muutoksia – ristiriidat lainsäädännön kanssa tulee ratkaista (27.11.2020)
- Professori voitti irtisanomisjutun hovioikeudessa (3.12.2020)
- Taideyliopiston professorit voittivat juttunsa työtuomioistuimessa – työsuhteet ovat toistaiseksi voimassa olevia (28.12.2020)

Liiton tilaisuudet

- Communicatio Academica YVV-myötätuulta Vaasasta, 17.1.2020
- Akateemisen johtamisen seminaari, 15.9.2020
- Paikallistoiminnan kehittämisseminaari, 8.–9.10.2020

Webinaarisarja

- 2.10. *Miten esimiehenä puutun epäasialliseen käytökseen työyhteisössä*, Asianajaja, varatuomari Matleena Engblom, Asianajotoimisto Blackbird
- 23.10. *Työkaluja epäasiallisen kohtelun kohtaamiseen työpaikalla*, Työsuojelulakimies Aki Eriksson, Etelä-Suomen aluehallintovirasto
- 20.11. *Fair Tenure track*, Raija Pyykkö
- 4.12. *Professorin reilu rekrytointi*, Tarja Niemelä

Osallistuminen kansainvälisiin tilaisuuksiin

- Petri Mäntysaari, Higher Education and Research Standing Committee (HERSC) 4.-5.2.2020, Bryssel
- Petri Mäntysaari, pohjoismaisten yliopistosektoreiden järjestöjen kokous 24.9.2020, verkossa
- Petri Mäntysaari, Higher Education and Research Standing Committee (HERSC) 29.–30.9.2020, verkossa
- Raija Pyykkö, kommenttipuheenvuoro tutkimuskonsortio APIKS:n (Academic profession in the knowledge-based society) järjestämässä seminaarissa "The role of the academic profession in the knowledge society" 30.1.2020, verkossa
- Raija Pyykkö, puheenvuoro "Recommendation on good practices for tenure and major challenges" Maailmanpankin ja Latvian opetus- ja tiedeministeriön tilaisuudessa, jossa käsiteltiin Latvian akateemisista urajärjestelmä 15.12.2020, verkossa

Liiton edustus

Akava

Akavan liittokokousedustajat

- Tarja Niemelä, varsinainen edustaja (kevätilittokokous)
- Raija Pyykkö, varsinainen edustaja (syysliittokokous)

Akavan hallitus

- Tarja Niemelä, varajäsen

Akavan osaaminen ja koulutus -toimikunta

- Tarja Niemelä, puhe- ja läsnäolo-oikeus

Akavan työelämätoimikunta

- Raija Pyykkö, puhe- ja läsnäolo-oikeus

Akavan viestintäverkosto

- Kirsti Sintonen, jäsen 30.4.2020 saakka
- Elina Andersson-Finne, jäsen 18.5.2020 alkaen

Akavan jäsenhankkijoiden verkosto

- Raija Pyykkö, jäsen

Akavan koulutusvastaavien verkosto

- Raija Pyykkö, jäsen

Akavan kv-yhdyshenkilöt

- Raija Pyykkö, jäsen

Akavan työelämän tutkijaverkosto

- Raija Pyykkö, jäsen

Akavan seniorityöryhmä

- Aatos Lehtinen, jäsen

Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry

Hallitus

- Tarja Niemelä, varajäsen

Yliopistoneuvottelukunta

- Tarja Niemelä, varapuheenjohtaja
- Raija Pyykkö, varajäsen

Vakava ry

Hallitus

- Tarja Niemelä, jäsen, varapuheenjohtaja
- Raija Pyykkö, varajäsen

Yliopistoryhmä

- Tarja Niemelä, jäsen, vetäjä
- Raija Pyykkö, jäsen

Valtioryhmä

- Raija Pyykkö, jäsen

Koulutusryhmä

- Raija Pyykkö, puheenjohtaja

Sivistystyönantajat ry:n työryhmät

Pääneuvotteluryhmä

- Tarja Niemelä, jäsen

Palkkausjärjestelmätyöryhmä

- Tarja Niemelä, jäsen

Uramalleja ja meritoitumistapoja käsittelevä työryhmä

- Tarja Niemelä, jäsen

Työhyvinvoinnin ja työsuojelun työryhmä

- Raija Pyykkö, jäsen

Muut

Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainväliset linjaukset 2016–2020 -ohjausryhmä

- Alfred Colpaert, jäsen

Ulkomaalaisia opiskelijoita ja tutkijoita koskevien säännösten uudistaminen -alatyöryhmä

- Juha Hämäläinen, jäsen

Opetus- ja kulttuuriministeriön tutkimushallinnon tietovirtojen ja tutkimustietovarannon johtoryhmä

- Virpi Tuunainen, jäsen

Yliopistojen hallinnollisen autonomian tilaa arvioivan selvittäjäryhmän seurantaröhmä

- Eeva Moilanen, jäsen

Tutkitun tiedon teemavuosi 2021 -verkosto

- Jouni Kivistö-Rahnasto, jäsen
- Tarja Niemelä, varajäsen

Työsuohdeksintölautakunnan korkeakoulujaosto

- Jouni Kivistö-Rahnasto, jäsen
- Tarja Niemelä, varajäsen

Tutkijanuratyöryhmä

- Jussi Välimaa, jäsen

Tutkijanuratyöryhmä

- Petri Mäntysaari, jäsen

Vastuullinen tiede -hanke

- Kirsti Sintonen, jäsen 31.7.2020 saakka

Professoriliiton henkilökunta

- Elina Andersson-Finne, FM, viestinnän asiantuntija (18.5.2020-)
- Anne Lehto, merkonomi, talousvastaava (2019)
- Tarja Niemelä, OTK, VT, toiminnanjohtaja (2016)
- Raija Pyykkö, TtT, järjestöpäällikkö (2005)
- Mia Rikala, FM, merkonomi, järjestösihteeri (2015)
- Kirsti Sintonen, VTM, viestintäpäällikkö (1995) 31.7.2020 saakka
- Milla Talassalo, tradenomi, viestintäsuunnittelija (2013) 31.3.2020 saakka

Sidosryhmätapaamiset

Yliopistot ja tutkimuslaitokset

- Helsingin yliopisto, 22.9.2020, 18.11.2020
- Jyväskylän yliopisto, 7.5.2020
- Lapin yliopisto, 19.3.2020
- Oulun yliopisto, 13.2.2020
- Turun yliopisto, 18.8.2020
- Taideyliopisto, 20.1.2020, 10.3.2020, 11.3.2020
- Tampereen yliopisto, 19.3.2020

Muita keskeisiä sidosryhmiä

- Opetus- ja kulttuuriministeriö, 18.2.2020, 16.6.2020, 20.11.2020
- Sivistystyönantajat ry, 25.9.2020, 26.11.2020
- Suomalainen Tiedeakatemia, 25.11.2020
- Suomen Akatemia, 8.4.2020, 3.9.2020, 26.10.2020
- Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry, 19.5.2020, 24.9.2020, 21.10.2020
- Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry 21.4.2020
- Teknologiateollisuus 9.1.2020
- Tiede- ja kulttuuriministeri, 25.5.2020, 6.11.2020

PROFESSORILIITTO
PROFESSORFÖRBUNDET
FINNISH UNION OF UNIVERSITY PROFESSORS

www.professoriliitto.fi
2020